

Huisartsenpraktijk van de toekomst staat in Zuid-Limburg

Tussentijds rapport: huisartspraktijken leren van elkaar en verwijzen minder naar het ziekenhuis

Het project PlusPraktijken loopt in 2020 ten einde en de voorlopige resultaten zijn veelbelovend. Tevreden patiënten worden significant minder verwezen door PlusPraktijken ten opzichte van andere praktijken in de regio, dat gaat over 7% minder verwijzingen. Deze nieuwe werkwijze kan miljoenen euro's in de regio besparen. Maar het belangrijkste is dat de huisartsen binnen deze samenwerking blijvend van elkaar willen leren. Door elkaars resultaten te bespreken ontstaat er een proces waarin huisartsen de zorg samen continu verbeteren. Het project is hiermee een voorbeeld voor de huisartsenzorg in heel Nederland en draagt bij aan de start van de huisartsenpraktijk van de toekomst.

PlusPraktijken: een toekomstbestendige en duurzame eerste lijn

De regio Oostelijk Zuid-Limburg kenmerkt zich door een sterk vergrijzende bevolking met een lagere levensverwachting en hogere zorgkosten per inwoner dan elders in Nederland. Door hun centrale positie in de zorg kan de huisarts een belangrijke rol spelen om deze problematiek aan te pakken. In 2016 zijn daarom 14 huisartsenpraktijken, zorggroep HuisartsenOZL en zorgverzekeraar CZ gestart met het project PlusPraktijken. De huisartsen hebben hierin het lef gehad om hun verantwoordelijkheid te nemen en transparant te zijn naar elkaar. Bijvoorbeeld door in speed dates tussen huisartsen met veel en weinig verwijzingen hun onderlinge verschillen te bespreken. Deze huisartsen laten zien dat dit soort samenwerking in de regio een weg is naar goede zorg tegen lagere kosten. De Academische Werkplaats Duurzame Zorg van Maastricht University onderzoekt het project en de tussentijdse rapportage laat veelbelovende resultaten zien. De PlusPraktijken zijn beter in staat om van feedback te leren en zijn significant minder mensen gaan verwijzen naar het ziekenhuis.

Regionale aanpak richt zich op de beheersbaarheid van de zorgkosten

Niet alleen de huisartsenpraktijken hebben hun werkwijze in dit project geïnnoveerd, ook de contracten tussen zorgverzekeraar, zorggroep en huisartsenpraktijken zijn vanaf de

start van het project anders vormgegeven dan normaal. Zo is er gezamenlijk een set van deelprojecten ontwikkeld binnen de thema's patiëntgerichtheid, doelmatige zorg en samenwerking in de wijk. Daarnaast is er door de zorgverzekeraar het vertrouwen gegeven aan de zorggroep en de huisartsenpraktijken in de vorm van een vijfjarig contract om deze deelprojecten door te ontwikkelen, te implementeren en te borgen. De zorggroep heeft hierdoor de rol van innovator met gedeelde verantwoordelijkheid gekregen en ondersteunt de huisartspraktijken in het verbeteren en leren van elkaar.

Succesformule: Verplaatsen, voorkomen en vervangen

Wat maakt in dit project een praktijk nu een PlusPraktijk en waar willen we met alle praktijken naartoe? Met ondersteuning van de zorggroep proberen deze praktijken gezamenlijk de eerste lijn te versterken. Deze ondersteuning bestaat uit het aanbieden van scholing, het verstrekken van accurate en relevante benchmark gegevens en het faciliteren van het onderlinge leerproces, bijvoorbeeld door het organiseren van netwerkbijeenkomsten. De zorggroep verstrekt spiegelinformatie die de bewustwording van de poortwachtersrol van huisartsen vergroot en houvast biedt voor de invulling van deze rol. De eerder genoemde speed dates zijn een mooi voorbeeld van deze aanpak.

Daarnaast is er een nieuwe vorm van multidisciplinair overleg gestart om de zorg wijkgericht te organiseren en is er op het gebied van ouderenzorg aandacht voor vroegtijdige zorgplanningsgesprekken. Door de inzet van een psychiater vanuit de zorggroep wordt geprobeerd patiënten zo lang mogelijk in de praktijk te behandelen en, indien nodig, trefzeker te verwijzen. Middels scholing en continue verbeterplannen is er in de huisartspraktijken aandacht voor het stimuleren van een actieve rol van de patiënt in de eigen gezondheid. Dat betekent persoonsgerichte zorg, patiëntgerichte gespreksvoering, gezamenlijk beslissen, de patiënt centraal en niet alleen de klacht.

Ook teamcommunicatie en consultvoorbereidingen ondersteunen de zelfregie van de patiënt. Door te investeren in verdere digitalisering van de praktijken kunnen patiënten online afspraken maken, herhaalrecepten aanvragen en kunnen fysieke consulten vervangen worden door e-consulten. Deze digitalisering kan consultvoorbereidingen stimuleren, de zelfregie van de patiënt vergroten en tijd van de zorgprofessional besparen. Het opstarten en uitwerken van dit soort projecten kost veel tijd, maar de rest van de regio kan profiteren van de innovaties die bij de PlusPraktijken zijn getest en verfijnd.

Opschaling eigen regio, verbreding andere regio's

Om het succes van deze aanpak naar andere praktijken in de regio te vertalen is een ondersteunende en innoverende rol van de zorggroep noodzakelijk. De verzekeraar geeft de zorggroep hierin het vertrouwen via innovatieve contractering. Dirk Ruwaard, professor Academische Werkplaats Duurzame Zorg: 'Het onderzoek naar de PlusPraktijken is een uitdagend onderzoek. Als academische werkplaats willen we dicht bij het werkveld staan om op deze manier een bijdrage te leveren aan duurzame zorg.'

Uit ons kwantitatieve onderzoek blijkt dat PlusPraktijken meer experimenteren, hun eigen prestaties meer monitoren dan andere praktijken en gedurende het project hun patiënten bovendien significant minder naar de tweede lijn zijn gaan verwijzen. Om te begrijpen welke processen bijdragen aan deze positieve uitkomsten hebben we op meerdere momenten in het project interviews gehouden met huisartsen, de zorggroep HuisartsenOZL en verzekeraar CZ. Het bijwonen van netwerkbijeenkomsten waarbij ze best practices delen en het monitoren van hun eigen prestaties op specifieke doelen helpt PlusPraktijken om werkwijzen voor patiëntgerichte en doelmatige zorg te ontwikkelen.

Het is daarom belangrijk dat huisartsenpraktijken voldoende capaciteit en tijd hebben om van elkaar te blijven leren.'

Wiro Gruisen, regiomanager bij zorgverzekeraar CZ:

"Als je de resultaten van deze samenwerking zou doortrekken naar andere regio's, dan is de potentie enorm. Maar dat gaat niet vanzelf. Behalve motivatie van huisartsen is ook een sterk ondersteunende huisartsenzorggroep cruciaal. De betrokkenheid van CZ die verder gaat dan de klassieke rol van zorginkoper en goede samenwerking met andere partners in de regio maken het plaatje compleet om de juiste zorg op de juiste plek te krijgen."

De afgelopen jaren is het concept PlusPraktijken ook in de regio Westelijke Mijnstreek en Maastricht Heuvelland gestart. Eind 2020 is het Pluspraktijken project afgerond en daarna zullen de definitieve onderzoeksresultaten gepresenteerd worden. Meer achtergrondinformatie kunt u vinden op www.pluspraktijken.nl

Noot voor de redactie:

Persvragen kunnen gericht worden aan pluspraktijken@hozl.nl Esther van Engelshoven, voorzitter Raad van Bestuur HuisartsenOZL, 045-7470020

Dit project wordt mede mogelijk gemaakt middels subsidie van Versterking Eerstelijns Zuid-Nederland